

EURÓPAI PARLAMENT

2014 - 2019

Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság

2014/2256(INI)

25.3.2015

VÉLEMÉNY

a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság részéről

a Jogi Bizottság részére

az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelv végrehajtásáról (2014/2256(INI))

A vélemény előadója: Catherine Stihler

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság felhívja a Jogi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. üdvözlö, hogy az új Bizottság megbízatásának folyamán az Unió digitális menetrendjének és a szerző jogi kérdéseknek a továbbfejlesztésére törekszik majd; üdvözlö a Bizottság 2015. évi munkaprogramját, mivel egy egységes digitális piacra vonatkozó csomagot ígér, amely magában foglal egy, a szerzői jogokra vonatkozó szabályoknak a digitális korszakhoz való hozzáigazításuk érdekében történő korszerűsítésére irányuló jogalkotási javaslatot;
2. hangsúlyozza, hogy a digitális gazdasággal és társadalommal járó új fogyasztói keresletre és kihívásokra tekintettel ki kell igazítani a szerzői jogi keretet, hogy biztosítható legyen a szerzői és szomszédos jogok tulajdonosainak méltányos díjazása és megfelelő védelme; hangsúlyozza továbbá, hogy a korszerűsített szerzői jogi szabályoknak valamennyi érdekelt fél – a fogyasztók, a felhasználók, az alkotók és a jogosultak – között megfelelő egyensúlyt kell biztosítani;
3. hangsúlyozza, hogy a digitális piac átfogó és koherens szabályozása a gazdasági növekedés elengedhetetlen feltétele;
4. megjegyzi, hogy a 2001/29/EK irányelvet (az információs társadalomról szóló irányelvet) 2001-ben fogadták el, valamint hogy a szerzői jogi oltalom alatt álló anyagok digitális felhasználása és kínálata azóta megváltozott és drámai mértékben megnőtt; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak reagálnia kell a technológiai fejlődésre, és a hatályos jogszabályokat hozzá kell igazítani a jelenlegi és a jövőbeli kihívásokhoz;
5. kiemeli, hogy az eltérő tagállami szabályozások jogi bizonytalanságot okoznak, ami hátráltatja az egységes digitális piac létrejöttét és a szerzői jogi oltalom alatt álló tartalmak határokon átnyúló hozzáférhetőségét;
6. emlékeztet arra, hogy méltányosan meg kell osztani a jogosultakkal a digitális gazdaságban a szerzői jogi oltalom alatt álló művek révén keletkező értéket; felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a digitális technikai közvetítők számára történő ezen értékátadás mértékét és hatásait;
7. emlékeztet arra, hogy a szerzői és szomszédos jogok fontos szerepet töltenek be, mivel védik és elősegítik az új termékek, illetve szolgáltatások kifejlesztését és forgalmazását, valamint kreatív tartalmuk létrehozását és kihasználását, ezáltal számos uniós iparágon belül hozzájárulnak a javuló versenyképességhez, foglalkoztatáshoz és fejlesztéshez, és ennél fogva csak magas szintű védelem biztosítása mellett kerülhet sor a szerzői jogi harmonizációra, és tekintetbe kell venni a felhasználói magatartás változásait; rámutat, hogy a 2001/29/EK irányelv digitális korhoz való szükséges hozzáigazítása feltehetőleg új vállalatok és induló vállalkozások létrejöttét és beindítását eredményezi, amelyek a jövőben munkahelyforrást jelenthetnek a fiatalok számára;
8. hangsúlyozza, hogy a szerzői jogi oltalom hatékonysága a végrehajtási intézkedések

függvénye, és hogy egy virágzó és innovatív kreatív ágazat biztosításához a szerzői jogi jogszabályok határozott végrehajtására van szükség; hangsúlyozza továbbá, hogy a szerzői jogi jogszabályok végrehajtásának arányosnak kell lennie, és hogy a felhasználók jogainak mindennemű korlátozását jogszabályban kell rögzíteni;

9. úgy véli, hogy az Unión belül a szerzői jogi szabályok korszerűsítése nem lenne teljes az elektronikus kereskedelemről szóló 2000/31/EK irányelv aktualizálása nélkül, és javasolja, hogy az Európai Bizottság vegyen fontolóra ilyen irányú lépéseket;
10. elismeri, hogy a szerzői jogok célja, hogy javítsák a jogosultak valamennyi csoportjának jobb védelmét, valamint hogy biztosítsák a jogosultak számára annak lehetőségét, hogy a műveiket felhasználók révén megfelelő díjazásban részesüljenek erőfeszítéseikért, ezzel segítve elő a jövőbeli kreativitást; emlékeztet arra, hogy bár a kulturális és kreatív ágazatok több mint hétmillió személyt foglalkoztatnak, és az Unió GDP-jéhez éves szinten 4,5 %-kal járulnak hozzá, továbbá az Európai Parlament „Cost of Non-Europe” (az európai integráció hiányának költségéről szóló) tanulmánya szerint az egységes digitális piac 2020-ig 223 000 munkahelyet fog teremteni, valamint napról napra bővülnek azok a szolgáltatások, technológiák és lehetőségek, amelyek lehetővé teszik a nagyközönség számára a kreatív alkotásokhoz való hozzáférést, azonban a kulturális és kreatív ágazatokon belül a jogosultak jövedelme folyamatosan csökken; hangsúlyozza, hogy hatékony szerzői jogi oltalomra van szükség, és fel kell hívni a fogyasztók figyelmét a szerzői és szomszédos jogok megsértésének következményeire;
11. hangsúlyozza, hogy erősíteni kell a szerzők és alkotók tárgyalási pozícióját a digitális kor értékláncán belül;
12. kiemeli, hogy a tagállamok szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó rendelkezései között jelentős eltérések mutatkoznak, és hogy a szerzői jog által a jogosult számára lehetővé tett kizárólagosság általában az e jogot biztosító tagállam határain belülre korlátozódik; úgy véli, hogy az ilyen területi korlátozások gyakran az uniós piac széttagolódásához és jelentős végrehajtásbeli eltérésekhez vezethetnek; emlékeztet arra, hogy az európai piac nem egységes, és a nemzeti piacok eltérő ütemben fejlődnek; emlékeztet továbbá arra, hogy a fogyasztói preferenciák, a fogyasztási modellek és így a tartalmak is az egyes tagállamokon belüli sajátos elvárásoknak felelnek meg;
13. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a fogyasztók jogairól szóló uniós irányelvvel összhangban egyértelmű tájékoztatást nyújtsanak a fogyasztók számára az általuk vásárolt tartalom teljesítményéről;
14. úgy véli, hogy közös erőfeszítést kell tenni az Unión belüli szerzői jogi jogsértések elleni küzdelem terén a szerzői jogok védelmének és a szerzői jogi oltalom alatt álló online tartalmak szerzői méltányos díjazásának biztosítása érdekében;
15. hangsúlyozza, hogy a területi széttagolódás miatt szükség lehet arra, hogy a felhasználók – akik az Unióban tartalomra vonatkozó szolgáltatásokat kívánnak nyújtani – többszörös licencet szerezzenek; kiemeli, hogy a korlátozások és kivételek közötti eltérések túlságosan gyakran okoznak jogi többletköltséget és jogi bizonytalanságot, aláásva ezzel az innovációt és a beruházásokat, valamint bizonyos esetekben hozzájárulva a piaci koncentrációhoz; felhívja ezért a Bizottságot annak megvizsgálására, hogy a 2001/29/EK

irányelvben említett mely opcionális kivételek és korlátozások tehetők kötelező erejűvé, hogy a belső piacon belül határokon átnyúló egyenlő hozzáférés legyen biztosított a kulturális javakhoz, és hogy nagyobb legyen a jogbiztonság;

16. emlékeztet arra, hogy földrajzi fekvés alapján a fogyasztóktól túlzottan gyakran tagadják meg a tartalmakra vonatkozó egyes szolgáltatásokhoz való hozzáférést, ami ellentétes a 2001/29/EK irányelvnek a négy belső piaci szabadság megvalósítására vonatkozó célkitűzésével; ezért arra sürgeti a Bizottságot, hogy javasoljon megfelelő megoldásokat a fogyasztók szolgáltatásokhoz és szerzői joggal védett tartalmakhoz való határokon átnyúló hozzáféréseinek javítására;
17. úgy véli, hogy a fogyasztók számára meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy valamely másik tagállamból online tartalmat vásároljanak; hangsúlyozza, hogy a digitális tartalmakra vonatkozó licencek megvásárlásával egyidejűleg egyértelmű tájékoztatást kell nyújtani a fogyasztók számára a tartalom felhasználásának földrajzi korlátozásáról, mindaddig, amíg az el nem hárul; hangsúlyozza, hogy a kreatív termékek képezik Európa egyik leggazdagabb erőforrását, és biztosítani kell, hogy az ezt élvezni kívánó személyek – fizetés ellenében – ezt akkor is megtehessék, ha a tartalmat csak valamely másik tagállamban értékesítik;
18. úgy véli, hogy bár szükség van olyan megoldásokra, amelyek biztosítanák a szolgáltatások hordozhatóságát például a fogyasztók különböző tagállamok közötti utazása esetén, kiemelt fontosságú a fogyasztók választási szabadságának fenntartása a különböző – többek között eltérő nyelvű – kulturális tartalmakhoz való hozzáférés terén;
19. hangsúlyozza, hogy javítani kell a szerzői jogi rendszer átláthatóságát és egyértelműségét a szerzői jogi tartalmakat felhasználók számára, különösen a felhasználók által létrehozott tartalmak és a szerzői jogdíjak, a kreativitás előmozdítása, az online platformok továbbfejlesztése és a jogosultak megfelelő díjazásának biztosítása érdekében;
20. ismételten hangsúlyozza a digitális környezet kihívásaira reagáló, modern, versenyt ösztönző és fogyasztóbarát szerzői jogi keret fontosságát; elismeri a holisztikus megközelítés szükségességét a szerzői jogi szabályok korszerűsítése tekintetében a meglévő piaci töredezettség, különösen az online jogkezelés irányítása, valamint a fogyasztók, alkotók és szerzői jogi felhasználók számára biztos, megfelelő és biztonságos környezet biztosítása céljából;
21. üdvözli ezért a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló 2014/26/EU irányelv elfogadását, amely megfelelő egyensúlyt biztosít a nyilvánosság kulturális művekhez való hozzáférése, a felhasználók jogszerzésének egyszerűsítése és az alkotók megfelelő díjazása között, valamint úgy véli, hogy ezen irányelv végrehajtása világosabb uniós normákhoz fog vezetni, ami egy gyorsabb és rugalmasabb, a különleges felhasználáshoz igazodó licenc-infrastruktúrát eredményez; megállapítja ugyanakkor, hogy a töredezettség továbbra is fennáll, és hogy fontolóra kell venni a különböző megoldásokat, többek között az alkotásoknak a digitális belső piac kiteljesítéséhez szükséges, határokon átnyúló megosztását érintő, célzott kivételeket lehetővé tevő közös megközelítések tekintetében;

22. úgy véli, hogy olyan kiegyensúlyozott megoldásokat kell találni, amelyek elősegítik a határokon átnyúló hozzáférés és a termékek és szolgáltatások hordozhatóságának meghaladását és/vagy javítását, amelyek kulcsfontosságúak a fogyasztók számára annak lehetővé tételéhez, hogy – az új fogyasztói igények alapján – akkor és ott vegyék igénybe jogszerűen és engedélyezett módon a szolgáltatásokat és a termékeket, amikor és ahol szeretnék; úgy véli, hogy Európa kulturális sokszínűsége az európai identitás egyik központi eleme, és hogy a tagállamok körében támogatni kell és elő kell mozdítani ezt a sokszínűséget;
23. hangsúlyozza, hogy a fogyasztók gyakran szembesülnek különböző korlátozásokkal, és a szerzői jogi keretből nagyon sokszor hiányzik a fogyasztói jogok fogalmának meghatározása; felhívja a Bizottságot, hogy a fogyasztók szemszögéből vizsgálja meg a jelenlegi szerzői jogi jogszabályok hatékonyságát, valamint dolgozzon ki egyértelmű és átfogó fogyasztói jogokat;
24. arra sűrgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy segítsék elő a magasabb szintű harmonizációt és a kivételekre és korlátozásokra vonatkozó, kiegyensúlyozott keretet, amely nem károsítja meg a jogosultakat, megfelel a fogyasztók elvárásainak, és egyaránt előmozdítja a kreativitást és az innovációt, valamint alkalmazkodik a digitális környezet technológiai fejlődéséhez; arra ösztönzi a tagállamokat, hogy célzott és technológiásemleges módon éljenek a kivételekkel; hangsúlyozza, hogy a kivételek és korlátozások – amelyekről kutatási, oktatási és tanítási célokból közérdeken alapuló indokok alapján állapodtak meg – fontos szerepet játszanak a tudáshoz való hozzáférés biztosításában és a társadalmi és a kulturális életben való részvétel támogatásában; nyomatékosan kéri a Bizottságot és a tagállamokat annak elősegítésére, hogy az elektronikus könyvek a nyilvános haszonkölcsonzési rendszerek részét képezzék, feltéve, hogy már megkötötték vagy megkísérelték megkötni a jogosultak méltányos díjazásának biztosításához és jogaik tiszteletben tartásához szükséges valamennyi megállapodást; sűrgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre olyan mechanizmust, amely lehetővé teszi a könyvtárak, levéltárak és múzeumok számára a gyűjteményük részét képező, már a jogosultak által kezelt alkotások online hozzáférhetővé tételét a nyilvánosság számára;
25. üdvözli az európai tartalomfelhasználási engedélyezési kezdeményezésről szóló, az érdekeltek közötti strukturált párbeszédet, melyet a Bizottság 2013-ban indított; úgy véli ezért, hogy az érintett felek bevonása és a bevált gyakorlatok megosztása elengedhetetlen az uniós országokban alkalmazott szerzői jogi jogszabályok egységesebb és bizonyítékokon alapuló végrehajtásának szempontjából; felszólítja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon az európai tartalomfelhasználási engedélyezési kezdeményezés keretében tett ígéretek végrehajtását, és erről készítsen jelentést;
26. kiemeli, hogy elő kell segíteni a nagyobb fokú átjárhatóságot, mivel annak hiánya csökkenti a versenyt és fékezi az innovációt az Unióban; megjegyzi, hogy az átjárhatóság hiánya gátolja az új tartalomszolgáltatások kifejlesztését, ami hátrányos azon alkotók számára, akik Európa egész területén szélesebb közönség elérésére törekszenek; úgy véli, hogy az átjárhatóság hiánya egy adott termék piaci erőfölényéhez vezethet, ami elfojtja a versenyt az Unióban, és korlátozza a fogyasztók választási lehetőségét;
27. hangsúlyozza a szerzői jogi oltalom alóli azon kivételek fontosságát, amelyek a

fogyatékosággal élő személyek számára fokozott hozzáférést biztosítanak a digitális tartalmakhoz; elismeri, hogy az is kereskedelmi akadályt képez a vállalkozások számára, ha a fogyatékosággal élő felhasználók nem tudják megfelelő formában megvásárolni a tartalmakat; elismeri továbbá, hogy amennyiben nem vásárolhatók tartalmak a fogyatékosággal élő felhasználókat támogató megfelelő formátumban, az gyengíti a tagállamok kulturális teljesítményét és az elérhető tartalmak kínálatát; hangsúlyozza ezért, hogy az e területen végrehajtott mindennemű jogszabály-módosítás alkalmával biztosítani kell a fogyatékosággal élő személyek hozzáférését a szerzői és szomszédos jogokkal védett művekhez és szolgáltatásokhoz, és a módosításokat a digitális környezethez igazodva kell végrehajtani.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	24.3.2015
A zárószavazás eredménye	+: 34 -: 3 0: 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Dita Charanzová, Carlos Coelho, Sergio Gaetano Cofferati, Lara Comi, Daniel Dalton, Nicola Danti, Pascal Durand, Vicky Ford, Ildikó Gáll-Pelcz, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Antanas Guoga, Sergio Gutiérrez Prieto, Liisa Jaakonsaari, Antonio López-Istúriz White, Jiří Maštálka, Marlene Mizzi, Jiří Pospíšil, Virginie Rozière, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Olga Sehnalová, Igor Šoltes, Ivan Štefanec, Catherine Stihler, Róza Gräfin von Thun und Hohenstein, Mylène Troszczynski, Anneleen Van Bossuyt, Marco Zullo
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Emma McClarkin, Roberta Metsola, Franz Obermayr, Adam Szejnfeld, Ulrike Trebesius, Sabine Verheyen, Inês Cristina Zuber
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (200. cikk (2) bekezdés)	Jonathan Arnott, Philippe De Backer, Andrey Novakov